

ד. נוב וגבעון היו בנחלת בנימין.

ה. ימי אהל מועד שבמדבר – 39 שנה, מהשנה השניה לציאת מצרים עד שנת הארבעים.
ריעב"ץ כתב: 38 שנה, אלא שבגמרא נקטו לשון הכתוב שהיו במדבר 40 שנה, ובאמת כפי החשבון היו רק 39.
ע"ש.

משכן שבגלגל – 14 שנה. 7 של כיבוש ו-7 של חילוק.
משכן שילה – 369 שנה, כנ"ל.
נוב וגבעון – 57 שנה [מאז שביית הארון ע"י פלשתים ועד שבנה שלמה בית עולמים בשנת ארבע למלכותו].
בירושלמי (פ"ק דמגילה) אמרו: ימי נוב 13 שנה וימי גבעון 44. ומהרש"א כאן כתב ו-46.

ו. שילה במות עלי הכהן. נוב עיר הכהנים חרבה כשמת שמואל הרמתי. או באו לגבעון.
הארון נשבה ע"י הפלשתים במלחמה, והחזירוהו לסוף ארבעה חדשים. והיה נמצא בקרית יערים 20 שנה, ואח"כ זמן מועט בבית עובד אדום הגתי, עד שהעלהו דוד לירושלם כשנעשה מלך על כל ישראל בשנה השמינית לתחילת מלכותו [שבתחילה מלך על יהודה בלבד שבע שנים]. והיה נמצא בעיר דוד עד שנבנה הבית ביד שלמה.

ז. הבית הראשון חרב בשנת 36 ליובל השבעה עשר. וזהו האמור ביחזקאל ששנת ארבע-עשרה מאז אשר הוכתה העיר, היתה שנת היובל.
וכך הוא החשבון; מאז שיצאו ישראל ממצרים עד שנבנה הבית עברו 480 שנה, ככתוב. והבית היה קיים 410 שנה. צא מהן 40 שנה שהיו במדבר, ועוד 14 שנה של כיבוש וחילוק שעדיין לא נהגו יובלות, נשאר 836. הרי 16 יובלות ועוד שארית של 36 שנה.

ח. כלב בן יפונה היה בן 40 שנה בשלוח משה עבד ה' אותו מקדש ברנע לרגל את הארץ – כמפורש בכתוב. כשעברו את הירדן, היה כלב בן 78, שהרי עברו 38 שנה משילוח המרגלים עד שנכנסו ישראל לארץ. לאחר שבע שנות כיבוש, כשבאו לחלוק את הארץ, היה כלב בן 85 שנה, כמפורש בספר יהושע.

ט. שמואל עמד בראש 10 שנים לבדו. או שאלו ממנו מלך והעמיד את שאול ועמדו יחדיו בהנהגה עוד שנה. אחר כך סר שמואל מעם שאול, ושאל מלך לבדו שנתים. אח"כ מלך דוד על יהודה 7 שנים בחברון ואח"כ המליכוהו כל ישראל עליהם ומלך עוד 33 שנה.
שלמה מלך 4 שנים עד שבנה את הבית לה'.

דף קיט

- א. כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה – מהי מנוחה ומהי נחלה, ומדוע חילקן הכתוב?
- ב. האם נהגו בכורות ומעשר בהמה ומעשר שני בתקופת נוב וגבעון?
- ג. קדשים שהוקדשו בשעת היתר הבמות – מה דין השוחטם והמעלם בחוץ בשעת איסור הבמות? מה דין קדשים שהוקדשו בשעת איסור הבמות והקריבום בחוץ בשעת היתר?
- ד. אלו דינים / עבודות / הגבלות, לא נהגו בבמת יחיד?

א. לסתם מתניתין, והיא דעת רבי יהודה בברייתא: מנוחה זו שילה (שאו נחו מכיבוש), נחלה זו ירושלים (שהיתה נחלת עולמים, וכדכתיב בירמיה היתה לי נחלת...).

רבי שמעון אומר: מנוחה זו ירושלים (ואת מנוחתי עדי עד...). נחלה זו שילה.

תנא דבי רבי ישמעאל: זו וזו שילה. (על שם שנחו או מכיבוש, ושם חילקו הנחלות).

רבי שמעון בן יוחאי אמר בברייתא אחרת (וכן נמצא בברייתא אצל תלמידי ר' ישמעאל): זו וזו ירושלים (ע"ש מנוחת הארון ונחלת עולמים).

ולכך חילקו הכתוב, כדי ליתן היתר במות ביניהן, בתקופת נוב וגבעון. [ולשתי הדעות האחרונות – קשיא].

ב. בתקופת נוב וגבעון, לדעת רבי שמעון לא נהגו כלל חובות שאין קבוע להן זמן, ובכלל זה בכורות ומעשר בהמה. וכן לדעת חכמים (ור' מאיר) שחובות היחיד לא קרבו כלל בממות, לא קרבו בכורות ומעשר בהמה כלל באותה תקופה (וצריכים להמתין עד שיוממו). וגם מעשר שני לא נאכל במקום הבמות, לפי שהוקש למעשר בהמה. ומשמע שהיה נאכל בכל ערי ישראל. וכן גרסו הראשונים במשנה (עתוס).

לדעת רבי יהודה, בכורות ומעשר בהמה היו קרבים בבמה גדולה. וכן היתה אכילת מעשר שני בנוב ובגבעון לשיטתו.

ג. למסקנא, קדשים שהוקדשו בשעת היתר, השוחטם או מעלם בחוץ בזמן איסור הבמות – עבר על 'עשה' ו'לא תעשה', אך אין בו חיוב כרת. והשיבו על דברי רב כהנא שאמר המעלם בחוץ – ב'כרת'.

הוקדשו בשעת איסור, והקריבם בחוץ בשעת היתר – עבר על 'עשה' (בכך שהמתין ולא קיים מצות והביאם לה'. רש"י קיב: וע"ש במפרשים הסבר נוסף).

ד. הדינים שנתמעטו בבמה קטנה (מהכתובים פתח אהל מועד; לפני ה' וכד'): סמיכה; עבודת צפון; מתן דם סביב למזבח; כיהון (- זר ועבד כשרים); בגדי שרת; כלי שרת; 'ריח ניחוח'; מחיצה לדמים (- מעלה ומטה במזבח); רחיצת ידו"ר.

וכן: קרן, כבש, יסוד וריבוע, כיור וכנו – בבמה גדולה ולא בקטנה; חזה ושוק בבמה גדולה ולא בבמה קטנה.

לענין האישים הפסולים לעבודה, נתבאר לעיל טו-טז.

דפים קיט – קכ

א. מה דינם של קדשי במה קטנה שהביאום לבמה גדולה?
ב. אברי עולת במת יחיד שהעלום על המזבח, מה דינם?

א. קדשי במה קטנה שהכניסם לפנים מן המזבח; לדברי רבי אלעזר, קלטום מחיצות ודינם כקדשי במה גדולה לכל דבר.

לפרש"י מדובר לאחור ששחטה בחוץ. והתוס' מפרשים כשנכנסה הבהמה בחייה.

לרמי בר חמא (כגרסת רש"י ועוד), אין להם חיצוי דמים במזבח. כלומר דינם נשאר כקדשי במה קטנה. לפי לשון אחרת בדבריו (לפרש"י), אפילו קדשי במה גדולה, בזמן היתר במות היחיד דינם כקדשי במה קטנה (בדבר הקרב בשתייהם), שאין בהם דין חיצוי לדמים במזבח.